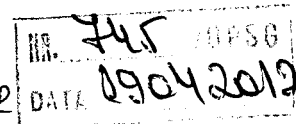
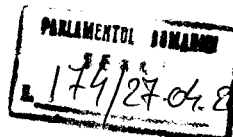

GVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la propunerea legislativă intitulată „*Lege, Privind declararea municipiului Iași „Oraș Inițiator al Revoluției din decembrie 1989”*”, inițiată de un grup de parlamentari - PD-L (Bp. 686/2011).

I. Principalele reglementări

Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare declararea *Municipiului Iași „oraș Inițiator al Revoluției Române din decembrie 1989”* „în semn de cinstitie și recunoștință pentru eroismul manifestat în lupta pentru victoria Revoluției române din decembrie 1989, pentru acțiunile antidictatoriale declanșate în 14 decembrie 1989 de către ieșenii constituiți în *Frontul Popular Român*”.

II. Observații

1. Revoluția Română din Decembrie 1989 nu poate fi cercetată, analizată și interpretată în afara contextului internațional specific anului 1989 – renunțarea de către Mihail Gorbaciov la „*Doctrina Brejnev*” – și a situației interne din ultimul deceniu de existență al regimului comunist din România. Ultimul deceniu din România comunistă a fost caracterizat de erupția

nemulțumirilor și apariția unor manifestații de protest, colective sau individuale, față de politica regimului și a Partidului Comunist. Menționăm aici revolta minerilor din bazinul carbonifer Motru (19 octombrie 1981), revolta muncitorilor din Brașov (15 noiembrie 1987), provocate de cauze economice, dar care au fost înăbușite de intervenția fermă și represivă a Securității și Miliției. Participanții la aceste două acțiuni colective de împotrivire față de politica statului comunist au fost reținuți și cercetați prin metode abuzive de organele sale represive. De asemenea, în această perioadă, o altă formă de manifestare a dezaprobării față de politica umilitoare la care erau supuși românii a fost reprezentată de gesturile individuale și de curaj ale unor disidenți ca Vasile Paraschiv, Doina Cornea, Mihai Botez etc. față de nerespectarea drepturilor propriilor cetățeni de către regimul comunist.

Anul 1989 a debutat prin acțiunea lui Liviu Corneliu Babeș din Brașov, care, în data de 2 martie 1989, s-a autoincendiat în semn de protest față de politica regimului comunist și a continuat prin redactarea și transmiterea unei scrisori de protest dictatorului Nicolae Ceaușescu, de către șase membri ai Partidului Comunist. În luna noiembrie a aceluiași an, un grup de studenți și muncitori din Cluj au împărțit manifeste în campusul studentesc din acest oraș, prin care solicitau realizarea unor reforme, după modelul celor din alte state comuniste, solidarizarea românilor și luarea unei atitudini de opoziție deschisă împotriva liderului comunist și a dictaturii acestuia. Ulterior, membrii grupului au venit în București cu aceeași intenție, reușind să afișeze o pancartă pe gardul parcului Cișmigiu, prin care se cerea realizarea imediată a unor reforme. Toți membrii grupului au fost identificați și arestați de Securitate. Ei au fost eliberați din arest în ianuarie 1990.

În aceeași tendință se înscrie și inițiativa extrem de curajoasă a tinerilor Cassian Maria Spiridon, Ștefan Pruteanu, Vasile Vicol, Aurel Ștefanachi, Ionel Săcăleanu, Valentin Odobescu, Titi Iacob de a organiza o manifestație de protest împotriva regimului comunist, în data de 14 decembrie 1989, în orașul Iași.

După cum se arată și în *Expunerea de Motive*, care însoțește propunerea legislativă, această manifestație nu a mai avut loc, deoarece inițiatorii ei au fost arestați de către Securitate. Cazul lor seamănă cu cel al tinerilor studenți din București, dar și din alte centre universitare, care, în octombrie – noiembrie 1956, au urmărit să organizeze o manifestație de solidarizare cu revoluția maghiară din octombrie – noiembrie 1956, dar și o acțiune de protest. Ei au fost arestați, ca și cei din 14 decembrie 1989, iar manifestația preconizată nu a mai avut loc. Inițiatorii ei au fost arestați și condamnați de justiția comunistă la ani grei de închisoare. Cei mai mulți dintre ei au fost eliberați în 1964, în urma amnistierii majorității deținuților politici din România comunistă.

2. Propunerea legislativă reglementează acordarea oraşului Iaşi a titlului de „*Oraş Iniţiator al Revoluţiei din decembrie 1989*”, în semn de cinstire a eroismului şi a curajului ieşenilor care au pregătit manifestarea din 14 decembrie 1989.

În motivarea acestei propuneri legislative, iniţiatorii afirmă că „*puţini ştiu, însă, că revoluţia ar fi început la Iaşi dacă nu ar fi intervenit forţele Securităţii*” şi că „*de fapt, revoluţia a început la Iaşi, chiar dacă nu de anvergura dorită*”. În documentele existente şi în studiile de specialitate despre Revoluţia română (a se vedea Raportul final al Comisiei Prezidenţiale pentru Analiza Dictaturii Comuniste din România, Peter Siani Davies, *Revoluţia Română din decembrie 1989* etc.), această manifestaţie este cunoscută de cercetători şi istorici, dar ea nu a fost interpretată în sensul care îi este atribuit în *Expunerea de motive*.

De altfel, chiar dacă această manifestaţie ar fi avut loc, nu se poate susţine că ea ar fi condus la Revoluţia din decembrie 1989, după cum menţionează iniţiatorii propunerii legislative. Până în prezent, nu a fost identificat nici un document care să indice o corelaţie între această manifestaţie şi declanşarea ulterioară a revoluţiei în Timişoara. În cercurile istoricilor se cunoaşte faptul că mesajul revoluţionar a fost diseminat în rândurile populaţiei de posturile de radio occidentale (ca Europa Liberă), dar şi de revoluţionari timişoreni, care au plecat din Timişoara. Ei sunt semnalati de documente în Braşov, Bucureşti, dar şi în alte oraşe.

Nimeni dintre cei de azi nu poate uita curajul acelor cetăţeni din municipiul Iaşi care au intenţionat să organizeze o manifestaţie de protest în ziua de 14 decembrie 1989, ca şi cel al sutelor de mii de deţinuţi politici, internaţi administrativ, deportaţi în câmpiile Bărăganului, asasinaţi în beciurile Securităţii pe întreaga durată a regimului comunist din România. În lipsa unor dovezi, nu putem însă identifica o legătură directă între intenţia curajoasă a liderilor mişcării din Iaşi de a protesta împotriva regimului comunist şi declanşarea Revoluţiei din decembrie 1989. Aşa cum am menţionat mai sus, curajul lor se înscrie în manifestaţiile de protest, generalizate la nivelul întregii societăţi.

Actul curajos al celor câţiva ieşeni, pentru care au fost arestaţi în beciurile Securităţii, din seara zilei de 13 decembrie 1989, până în 22 decembrie 1989, a fost recunoscut şi legitimat ca atare de către legiuitor, prin adoptarea *Legii nr. 341/2004 - Legea recunoaşterii faţă de eroii martiri şi luptătorii care au contribuit la victoria Revoluţiei române din decembrie 1989, precum şi faţă de persoanele care şi-au jertfit viaţa sau au avut de suferit în urma revoltei muncitoreşti anticomuniste de la Braşov din noiembrie 1987*, cu modificările şi completările ulterioare, care, la art. 3 alin. (1) lit. b) pct. 3, dispune acordarea titlului de *Luptător Remarcat prin Fapte Deosebite* şi celor care au avut acţiuni

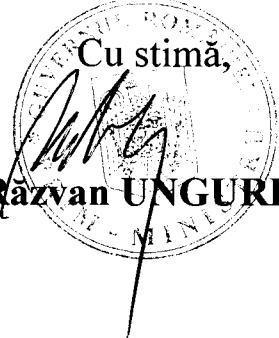
dovedite împotriva regimului și însemnelor comunismului între 14 - 22 decembrie 1989.

Față de cele menționate mai sus, concluzionăm că niciun document sau lucrare de specialitate nu atestă existența unei relații de cauzalitate între manifestația preconizată în municipiul Iași pentru data de 14 decembrie 1989 și declanșarea ulterioară a Revoluției Române în Timișoara, București și în alte orașe ale țării. Apreciem că declararea municipiului Iași drept „*Oraș inițiator al Revoluției din decembrie 1989*” poate conduce și la apariția unor disensiuni în rândul membrilor comunităților din Timișoara, București, Cluj, Brașov etc.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate la pct. II, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,

Mihai – Răzvan UNGUREANU

Domnului senator **Vasile BLAGA**

Președintele Senatului